

Konzervatív kánon 3.

2015 január 02. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Amikor a konzervativizmusra gondolunk, nem Montesquieu az els? szerz?, aki beugrik. Ennek nyilvánvalóan az az egyik f? oka, hogy amikor m?vei el?ször megjelentek, akkor még az a konzervatív hagyomány, amir?l most beszélünk, nem létezett; {...}

{...} másrészt a neve olyan er?sen összekapcsolódott a hatalommegosztás elméletével, hogy szinte automatikusan a liberális gondolkodáshoz soroljuk. Mindezek ellenére, Montesquieu sokkal összetettebb szerz? annál, hogy egyszer?en lehorgonyozzuk egy eszmeáramlatnál.

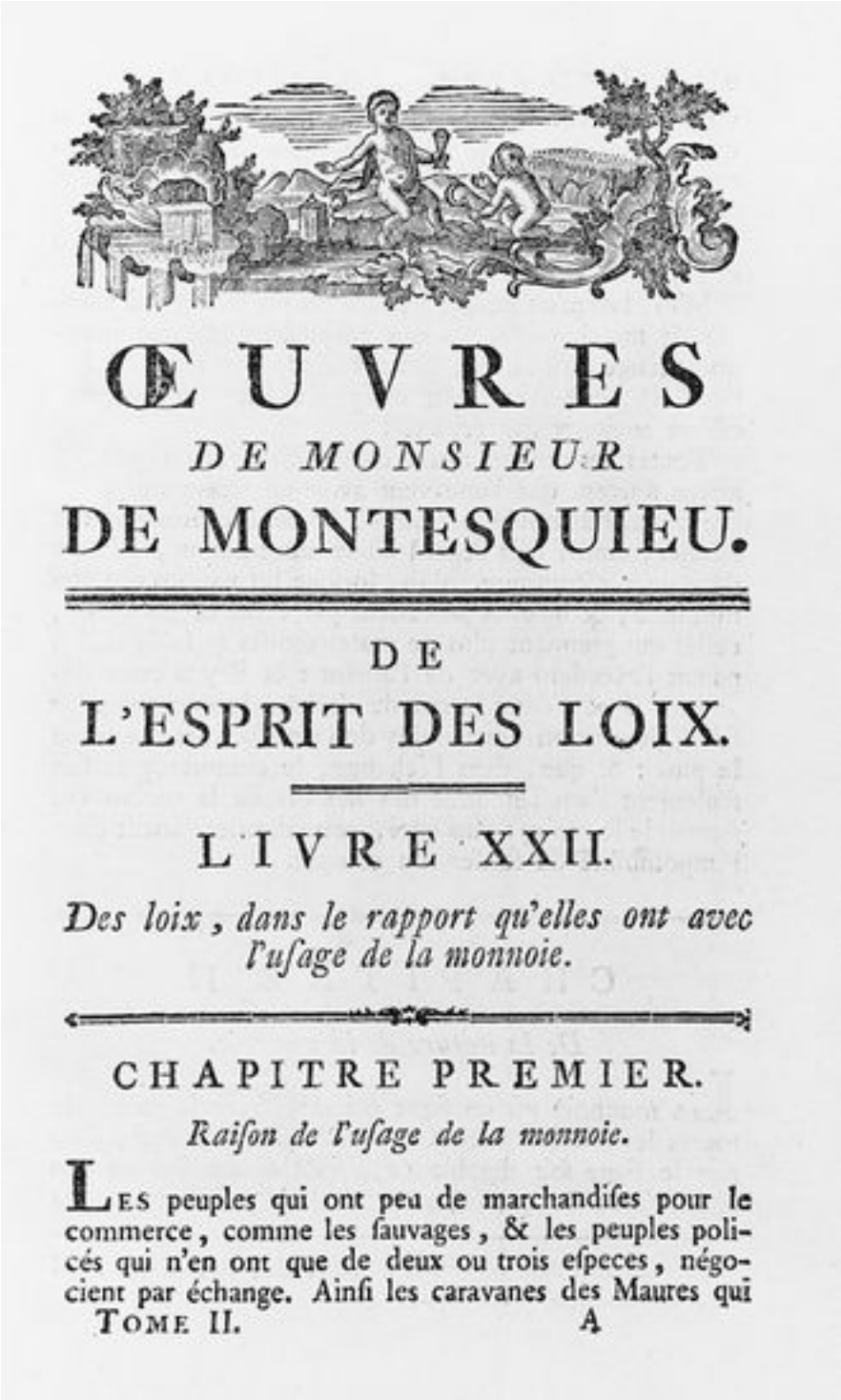
„Mais, dans un État populaire, il faut un ressort de plus, qui est la vertu.”

„Egy népi államban azonban eggyel több rugóra van szükség, és ez az erény.”

Montesquieu: *De l’esprit des lois* (A törvények szellemér?l, 1748)

Montesquieu és a polgári erények Magyarországon

A kormányzat alapelveir?l kifejtett, az arisztotelészi örökségen alapuló gondolatai például akár egy konzervatív-republikánus állam- és politikaelmélet szemszögéb?l is fontosak lehetnek.

ŒUVRES

DE MONSIEUR

DE MONTESQUIEU.

DE

L'ESPRIT DES LOIX.

LIVRE XXII.

Des loix, dans le rapport qu'elles ont avec l'uſage de la monnoie.

CHAPITRE PREMIER.

Raiſon de l'uſage de la monnoie.

LES peuples qui ont peu de marchandiſes pour le commerce, comme les ſauvages, & les peuples policés qui n'en ont que de deux ou trois eſpeces, négocient par échange. Ainſi les caravanes des Maures qui

TOME II. A

A fenti gondolatban, amit ezt követ?en részletesebben is kifejt, Montesquieu arra utal, hogy a demokrácia m?ködéséhez nélkülözhetetlen az erény. A demokrácia tehát nem pusztán a politikai hatalomgyakorlás és –intézményszerkezet egy meghatározott formája, hanem annál több, polgárokból álló, nap mint nap m?köd?, organikus berendezkedés. Mint minden politikai rendszer, a demokrácia is m?ködhet jól vagy rosszul; Montesquieu rámutat azonban arra, hogy e politikai formáció a legkiszolgáltatottabb, túlzottan függ attól ugyanis, hogy a polgárok mennyire hajlandók a saját maguk által hozott törvényeket betartani, és ezért komolyan ki van téve a zsarnokság veszélyének. Ezért nélkülözhetetlenek az erények, csak az erényes polgárokkal m?ködhet megfelel?en a demokrácia; amennyiben a polgárok híján vannak az erényeknek, a demokrácia is eltorzulhat, m?ködésképtelenné válhat. Montesquieu, mint más esetekben is, sajnos nem fejti ki e részben részletesen, milyen erényekre gondol – de tekintetbe véve szoros köt?dését a klasszikus, görög-római gondolkodásmódhoz, nem tévedünk nagyot, ha az alapvet? polgári erényekre (pl. részvétel a közügyekben, politikai tisztesség és becsület, hazaszeretet, bátorság, szolidaritás) gondolunk e ponton.

Montesquieu gondolata azóta revelatív a számomra, amióta el?ször, közel egy évtizeddel ezel?tt elolvastam.

Különösen értékes az elmúlt huszonöt év tekintetében, mivel segít annak értelmezésében, megítélésében – rámutat ugyanis egy olyan problémára, mely felvetése szinte teljesen hiányzik a hazai közbeszédb?l. 1989-ben és az azt követ? években szerintem mindenki egyetértett abban, hogy a demokrácia megteremtése a megfelel? politikai és intézményi szabályok bevezetésének függvénye. Azt hihették, hogy egy végiggondolt és jól megírt, a nyugati sztenderdeknek megfelel?, demokratikus és jogállami alkotmány elfogadása rögtön demokráciát és jogállamot teremt az igencsak viszontagságos 20. században keresztülment Magyarországból. Ehhez képest a demokrácia és a jogállam gondolata is valahol jelent?ségét veszítette 2014-re, a közbeszédben egyre er?sebbek a demokrácia el?nyeit nyíltan megkérd?jelez? hangok, a politikusok pedig egyre gyakrabban teszik félre a legalapvet?bb jogállami követelményeket, ha érdekeik úgy kívánják. Úgy t?nik, valahol utat tévesztettünk 1989-hez képest, demokratikus ideáink igencsak megkoptak, azok mozgósító ereje erodálódott, és már a politikát m?vel?k sem veszik mindig komolyan azokat, ha a hatalomtechnika ezt követeli.

Meggy?z?désem, hogy ennek egyik oka, hogy a rendszerváltást követ?en szinte egyáltalán nem foglalkoztak a politikusok és az értelmiségiek a demokrácia kulturális vonatkozásaival. A politikai-jogi mechanizmusok m?ködtetése b?vületében senkit sem érdekelt az, hogy azok valóban helyes m?ködéséhez erények és azokból kiformálódó politikai kultúra is szükséges. A politikai osztály felel?ssége megkerülhetetlen, tettei és megnyilatkozásaik – pártköt?dést?l függetlenül – gyakran éles ellentétbe kerültek egy demokratikus politikai kultúra ideáival és így rombolták annak általános megítélését – különösen érzékenyen vet?dött fel ez egy olyan közegben, mely nem rendelkezett er?s demokratikus hagyományokkal. Továbbá, a közbeszéd és a közoktatás szintjén sem tettek sokat azért, hogy legalább az érdekl?d? állampolgárok és diákok megismerhessék a demokrácia m?ködésének valódi, klasszikus és modern mintákból kirajzolódó kultúráját, és ezen belül a polgár szerepét.

Illúzió lenne azt gondolni, hogy rövidtávon hirtelen bármi megváltozhatna, a politikusok például erényessé válhatnának, a lakosok pedig polgárként kezdenének el viselkedni. Az azonban nem álom, hogy lassan, apró sikereken és kudarcokon keresztül, közösen elkezdjük megtanulni a demokrácia értelmét és értékét, akár klasszikus szerz?ket olvasva, akár nyugati megoldásokat tanulmányozva, akár a közéletben valamilyen szerepet vállalva. Azt gondolom, hogy a konzervativizmus – mely különös hangsúly helyez a politikai kulturális oldalára, beleértve a politikai tradíciót, a politikum intézményeken és mechanizmusokon túli m?ködését, és kell?en szkeptikus is a politikával szemben – természeténél fogva jelent?s szerepet kaphat ebben a folyamatban, mivel megtaníthat vitatni, kételkedni, és értékelni, melyek a legalapvet?bb állampolgári erények napjainkban.

Fekete Balázs - http://mosmaiorum.blog.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló